

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

F6i'a ac6st'a ese in 66ta domineca,
- dar prenumeratiunile se priimescu
in 66te d6ilele.

Pretinlu pentru Ostrunguri'a: pre ann
6 fi. pre 1/2 de ann 3 fi. pre unu tri
luniu 1 fi. 50 cr.; 6ra pentru Strai-
netate: pre ann 8 fi. pre 1/2 de ann
4 fi. pre unu triluniu 2 fi. in v. a.
Unu esemplariu costa 10 cr.

T66te sionedeniele si banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea dirigit6 a diurnalulu:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insertiunile se priimescu ou 7 cr. de
linia, si 30 cr. tacse timbrale.

CELEBRITATI MONSTRUOSE.

Maxa Ioanovicu d'in Aradu.

Maxa Ioanoviciu d'in Aradu.

Faptele mari intocmai ca faptele ciudate nu se facu numai pr'in palate, ci si pr'in colibe.

Alisandru, Iuliu Cesare, Anibalu, Napoleone, Ludovicu alu Ungariei, *Mircea, Mihain, Stefanu*, si altii au devenitu mari d'in palate si d'in porfire, — pre candu unu *Erostratu* pr'in aprinderea bisericeii d'in *Efesu*, unu *Rózsa Sándor*, si altii, pr'in jafuri si crudelitati, inca au ajunsu la unu renume óre-care d'in colibe si d'in trentie.

Cam astu-feliu stamu noi cu omulu nostru, care, dela ultim'a alegere de deputatu d'in Aradu incóce, se a facutu unu omu mai vestitu intre ómenii sei, ceea ce ne-a indemnatu a ne ocupá si noi pucintelu de dinsulu.

— Rusu serbitu de vitia poroditia, mesteru de profesiune, atát'a e totu ce potemu díce d'in tene-
retiele sele. Mai tardiu se-a lasatu de profesiunca sa, si a amblatu sà-si faca' procese cu ori ce pretiu,
ceea ce apoi i s'a prefacutu in sange, in càtu nu avea si nu are stare candu se scie o di numai fore procesu.
Pre toti avocatii d'in Aradu i-a prerondatu dejà, cà-ci elu trebue sà aiba procesu cu frundia si cu iérba,
altu-feliu móre, cà-lu manca ce-va. La ce ómenii l'au poreclitu „fiscialesú.“

Ei dar' elu erá mandru de acestu titlu cinstitu.

Cum si nu?

Fore unu picu de ostenéla si studii juridice sà ajunga cine-va d'in *mesteru* de o data „fiscialesú“! . . .

Ajunsu odata „fiscialesú“ (titulariu), se facu si omu politicu.

Neci cà se potea altu-cum.

Ca „fiscialesú“ erá batjocoritu pone si de catra sîegartii orasiului, cà-ci nime nu-lu cunoscea sub
altu nume; éra ca politicu — ce e dreptu — a fostu, inca o data apostrofamu aci a fostu, omu cinstitu de
catra toti, cà-ci profesá principiile opositiei extreme cu o tenacitate laudabile.

Déca nu ni se crede, martori sà ni fia birtarii d'in Aradu, si in deosebi proprietarii de bereria
Pözl si Bauer, cà-ci pre lunga „halbseidlele de vinu“ tóta sér'a si-pronunciá omulu nostru credeulu seu
politicu „én szélsőbaloldali politikus vagyok.“

Cu ocasi'a ultimei alegeri de ablegatu d'in Aradu inse, cum? cum nu? de ajunsu este, cà dinsulu
a votatu pentru candidatulu guvernamentale, contele *Ghedeonu Ráday* celu teneru, si — astu-feliu facendu —
a adoptatu program'a aceluia, in care se díce: „eu nu cunoscú cauza de nationalitati in Ungari'a; pre
nationali trebue sà-i estirpamu cu feru si cu focu.“

Acus' a facendu-i se imputari, cà-ci a desertatu d'in taber'a de mai 'nainte, — elu se scuzà, cà
n'a desertatu de feliu, ci a remasu si pentru mai de parte „szélsőbaloldali vén politikus.“

— Ei, cum se póte?

— Asìe bine; respunse elu, am votatu pentru candidatulu guvernului, dara rezervandu-mi program'a
mea politica, ceea ce la espres'a mea dorintia s'a si notificatu la protocolulu de votare „*elvem fentar-
tása mellett!*“ . . . . .

Toti rideau de scusele „fiscialesului“, cà-ci enigm'a erá intru adevveru curiósá, ca adica cineva
estremu opositionale fiindu sà voteze petru candidatulu deakistu.

Intre cei ce-lu luare la trei parole erá si cunoscutulu cortesú deakistu, dísu *pop'a-Lupu*, care dra-
cosu, precum este, ilu si insultá amaru:

— Ba tu Maxo dii mai bine, cà inbetranindu dejà, ai reintorsu la verst'a copilarésca, si astu-feliu
ai desertatu.

— Aoleo popa-Lupu! — respunse Max'a cu durere — d'apoi cà tu m'ai facutu capra, sà votezu
pentru deakistulu Ráday pre lunga espres'a conservarei principiului meu politicu, cà-ci asìe siguraminte voiú
castigá procesulu meu la Tabl'a regésca d'in Pest'a; si acum' inca DTa ridi de mine mai bine? ! . . . . .

No ascépt'a, dupa castigarea procesului, la o alt'a alegere, voiú votá pentru candidatulu opusetiunei
pre lunga mantienerea *fapteloru* mele deakiste, si apoi éra-si voiú fi rehabilitatu.

Écata-lu dara de risu si ca omu politicu, cum iese de sub cracii lui *pop'a-Lupu* strigandu: „szavazok
deákpárti ifjabb gróf Ráday Gedeonra, *de elvem* (szélsőbaloldali) *fentartása mellett!*“

— Risum teneatis amici!

Propunere.

Considerandu, cà „biamterii“ nostri mai toti au ajunsu
la sapa de lemn, pentru cà s'au incordatu si se pré in-
córdá intru procurarea si edarea càrtiloru necesarie, intru
prenumerarea foieloru, mai cu séma inse intru contribuire
spre scopuri sublime, adeca intru innaintarea literaturii
nóstre nationali: asì propune, sà-si croiésca unu periodu,
de repausu, ca sà se mai reculéga si restaureze; cà-ci de
va merge totu ca pone acum'a, apoi am gatatu-o cu totulu.

Unu popa.

Dechiaratiune.

Eu Schmerling, cunoscutu intre Tand'a si Man-
d'a, Trénc'a si Flénc'a, de omu de omenia, dechiaru pu-
blice de calumniatoriu malitiosu pre acelu,
care cu ocasiunea alegerii de deputatu in cerc. elect.
alu *Baiei mare*—cutezà a-mi spune secretele publice.

Datu in Baia aspra, lun'a „destuciriloru“, 1872.

Schmerling m. p.

hop-in-trocu rom. asessore consist. membru alu asociet.
rom. trans. p. lit. si cult. popor. rom.

Catra domnişior'a Iustiti'a.

Spune-mi draga domnişiora:
De pre tronulu teu regescu
Candu te 'nduri să vini pe-o ora
Si pr'in statulu ungurescu?!

Cà dora nu-ti este frica,
Pre-alu ei drumu cà ti-vei sclanti
Vre-unu petioru, séu pre potica
Hotii cà te-oru navalí?!

Séu esci póte raritate,
Fiindu-cà nu te pré stimamu,
Séu cà dór' pre-a tale glóte
Cugeti cà nu le 'ngrasiamu?!

Póte — fiindu-cà esci cam órba —
Te temi, cà ti-va merge reu?
Nu-avea grige, cà-te pórtá
Dí sí nóptea-unu natareu! . . .

Ce? dieu nu te mulcomesce
Neci cea organisatiune?
Cà-atunci Dómne ne feresce,
Déca cum-va nu faci glume.

Nu mai sta pe gânduri dara,
Ci aid', cà te-omu decorá;
Pari cà misci d'in buze éra,
Sà audímu dar' vócea ta.

„Auscultati! la voi in tiéra
Ve faliti cà-aveti dreptate,
Deci acum' sà mergu eu éra
M'ati tienè de strâmbatate! . . .“

TANDA SI MANDA.

T. Denique *Draguti'a* nostru cel'a, a intrecutu in lingusire si servilismu, facie de ministrii unguresci si pre *Ioni* hela d'in *Logosiu*!

M. Par' cà nu asi crede.

T. Ba asiè Dieu, cà dora vei fi auditu, cà mai de alalta ieri, candu amblase ministrulu *Kerkápoly* de a perde vér'a pr'in militia, se abatù si pre la archiereii nostri, ca sà inbuce câte ceva. Si pe candu *Ioni* dela *Logosiu* beù cu elu unu aldamasiu romanesc, pre atunci *Draguti'a* nostru i trase unulu ugyan pogán ungurescu, in càtu si ministrului insu-si i statù mintea in locu.

M. Ha, ha, ha! *Draguti'a*, si unguresce! . . . dar' cà ast'a ar fi a 17. minune d'in lume. . .!

T. Ei frate, câte minuni ar mai face elu de acestea pentru *vre o colaina*.

M. Colaina? d'apoi cà pentru asiè ce-va nu aru fi necesariu sà-si sclintésca elu, sormanulu, limb'a cu un-gurésca; — erà destulu sà ni fia spusu nóa, si-i trameam noí un'a càtu o ludaia de mare.

T. Cà Dieu, ai dreptate.

Consultarea deputatiloru romani

tienuta in „Hotelulu nationalu“ la 4 ore d. m. dupa finea siedintiei dietali, langa caféu'a négra.

Presiedintele ad hoc: Dupa prandiu tóta lumea civilisata are datina a bè caféua; eu cugetu, cumcà veti consenti cu mine, déca poruncescu baiétului sà ni aduca in finge de portielanu *caféua négra*. (Aprobare generale.) Ast'a fiindu lucrulu principalu, potemu merge mai de parte la desbaterea lucruriloru secundarie, asiè d. e. la constituirea clubului natiunalu. Deci vi dau cuventulu dloru vóstre.

Partenie, celu scurtu si grosu: Eu, ce e dreptu, acum'a am venitu dela Beinsiu, si nu me potu numi omu versatu in parlamentarismu, precum sunteti dvóstre, dar totusi asiè cugetu, cumcà nu este aici loculu, pentru a ne consultá despre constituirea clubului *nationalu*.

Sándoru, mamaligariulu: Eu cugetu tocmai d'in contra: numai si numai aici e loculu; pentru-cà chiaru si otelulu e „*nationalu*.“ (Aprobari viue.)

Pop'a Alex'a: Sà mergemu a ne consultá la — Bucuresci, cà-ci Hodosiu si Romanu inca sunt acolo. (Hohote.)

Sándoru, mamaligariulu: Eu nu me ducu nicaire; vi spunu aci ce mi-jace la anima, — indata ce priimescu cei 5 zgloti de pe lun'a acést'a me si ducu la Siomcut'a, sà vedu ce face *Buteanu*; veniti si dvóstre de vreti a ve consultá — acolo. (Ilaritate.)

Mihaiu puinulu Banatului: Sà nu mergemu nicaire, ci sà ni bemu caféu'a: eu si altcum me voi interesá de clubulu natiunalu, — in diurnalulu „*Patri'a*“ (Aplause.)

Dumitru Aradanulu: Sà mergemu la Aradu, acolo amu tienutu si „adunanti'a“; (Nu se póte.) aidati dar in clubulu tizaistiloru. (Sgomotu.)

Presiedintele: Binevoiti a decide: este ore aici loculu pentru a ne consultá ori ba? (Voci: este, nu este, la Siomcut'a, Aradu, Bucuresci.)

O voce: Sà nu decidemu nimica, pone nu vomu fi in numeru completu. (Bravo! Aprobare d'in tóte partile.)

Presiedintele: Asiè dara pronunciu decisiunea: „cà in privinti'a locului pentru consultarile constituirei clubului natiunalu — o sà decidemu alta data.“

Dupa aceste se purcede mai departe la — cafa.

Depesia telegrafica data d'in Balta-lata pentru „Gur'a Satului.“

Noulu capu alu mameluciloru d'in *Covasiu* astadi la 10 ore a. m. depuse juramentulu seu mamelucescu, si priimi omagiurile intregi ciorde de mameluci. — Sér'a la 8 ore lu-intempinà unu conductu de lampasie portate de feliu de feliu de bidigani, cu care ocaziune apoi si voiniculu nostru *Martinu* cam de sila, cam de voia buna, cu diumetate de gura, i rosti urmatoriulu discursu romanesc: „Magnifice a totu potinto mamelucu! — de si erau altii mai teneri dupa postulu acést'a, totu-si intieptiunea partidei mamelucesci a aflatu de bine a te alege pre mamelucitatea ta de capulu nostru: deci ti strigamu cu totii unu „*pfifatu*“! —“

La ast'a apoi mamelucitatea sa respunse cam cu aceste cuvinte broncasio-romanesci: „Me bucurem de cinste aste, si crediti la mine, che eu, din tineretile meu, este mangaiatu, (de siguru a voitu sà dica mangitu) cu onóre si caracteru alu meu, pentru ast'a si priimitu, si acum'a multiamu la voi.“ —

Urà — élen — pfifatu! si cu ast'a comedí'a se-a gatatu.

Chica crétia.

Anecdota.

Unu tieganu se duse, ca să prinda pesci. Dupa-ce ajunge la apa, și-aruncă unghit'a, -- facu rogatiunea și votulu urmatoriu: „Dómne! dà-mi să prindu unu pesce, cà apoi eu numai borsiful¹⁾ (sup'a lui) ilu manancu, dar' carnea o dau la seraci.“ — Pucinu stete la pànda și in adeveru și prinde unu pesce fórte mare. Candu puse man'a pre elu dise: „Aha! bine, cà te-am capetatu, cà acum'a voiu mancá eu carnea și voiu dá borsifulu la seraci.“ Pre candu-si finí cuventulu, pescele se smàncesce odata, și alunecandu d'in man'a tieganului, sarí dreptu in apa. Ér' tieganulu mai uitandu-se odata in mana, apoi la apa, dupa aceea la unghitia, și apoi éra in man'a lui góla, eschiamà cu deplina durere: „Oh, vai, Dómne, Dómne! cà tu Dieu, reu te mai pricepi la glum'a tieganésca!“ — . . . .

¹⁾ Pre aloenrea si: *chiselittin*.

CONCURSU.

Conditiiunile, sub cari se impartiescu stipendie d'in fondurile *Sàbiiane* *) in de comunu:

1. Sà fii fiulu unui Consiliaru aulicu séu și guberniale pensiunatu, séu a unui'a d'entre avocatii, cari au venitele cele mai mari.

2. Sà fii fiulu unui'a d'entre cei mai avuti ómeri ai clerului cutare.

3. Sà fii fiulu unui'a d'entre amplotiati cei mai bine-platiti ai statului.

4. In urma sà fii celu pucinu fiulu unui'a d'entre proprietarii romani cei mai de frunte.

Toti acei'a, cari voru poté implini aceste conditiiuni, și cari se potu numerá intre favoriti domniloru de la putere, -- fia ei apoi teneri de ori-ce conduita morale, -- voru poté sà obtiena ori ce stipendiu pre ori càtu tempu voru voi.

D'in consideratiuni á la punt. 1. póte cineva obtiené in patria unulu d'in stipendiele cele mai mari -- ca și pana acum'a -- menite pentru strainetate, numai ca sà póta trai „*Standes-gemäss*.“

Comitetulu cutare.

*) Póte cà si la fondurile d'in alte locuri.

Romanii si espositiunea.

Sà vorbimu pàna nu-e tardiu. Romanii austriaci óre ce ar avè sà duca ca raritate și proprietate propria la espusetiunea d'in *Biciu*? D'apoi: 1, pre nooii deputati *nationali* d'in Banatu; 2, pre *rivalulu* papei de la *Rom'a*, 3, vre-o duoi articuli d'in „*Albina*“ și „*Tiliga*“, ca modelu de stilu, limba, moralitate și logica; 4, vre-o càti-va satumarieni ca „raritate“ romanésca; 5, pre unii calugari-professori ca idealuri de financieri și crescatori; 6, pre unulu de a fi și „lungu“, care a venitu cu puterea de „susu“; 7, protocólele prenumeratiuniloru la diarele romane; 8, pre *Ioni* cu crucea de merite pentru natiunea și baseric'a romana; 9, pre ardeleni „en bloc“ etc. etc. Atàt'a e destulu, cà-ci de asi insirá tóte, càte ar trebui duse, apoi Dieu, a casa nu mai remane mai *nimicu*.

GIGURI-MIGURI.

(□) In 9 septembre sér'a armat'a bureusiésca, condusa de insusí burcusiesculu loru imperatoru, érasí a seceratu o invingere gloriósa la Berlinu, care invingere va remanè pentru totu de una o suvenire nestérta in animele nemtiloru, d'entre cari picara vre-o 40 de morti și preste 200 de vulnerati, cà-ci „proni'a cerésca“ érasí se-a pogoritu preste ei.

La despartirea celoru trei monarhi de la Berlinu, imperatulu muscalescu intre altele dise catra ceia-l-alti duoi: „vi multiumescu, fratiloru, pentru atàt'a ospitalitate, si credu cà acum'a e rondulu la mine, ca sà ve tractezu eu; fiti dara siguri, cà càtu de curendu am sà ve dau revangiulu. . .“

Multiamita publica.

Din diosu scrisile cu tóta reverinti'a aducema multiamita celui mai reverendosu Domnu vácariu gen. capit. de Gherla *Andrișcă*, pentru griega neobosita și stipendiele priimate de duoi ani in còce d'in fondulu orfanalu gherlanu.

Protosele veduve d'in díeces'a Gherlei.

Meliti'a Redactiunci.

(Eróre de tipariu). In nrulu trecut, pe pagin'a 146. prim'a colóna, sirulu 21. in locu de „7 *prunci* d'in Transilvani'a“ sà se citésca și indrepte „7 *pruni* d'in Transilvani'a.“

(Scusa.) D'in caus'a culesului de vii actualulu nru a intardietu cu 2. díle. Ne rogamu de iertare.

Proprietariu, editoriu și redactoru dirigitu: **Mircea B. Stanescu.** — Girante respundietoriu și corectore: **Basiliu Petricu.**

P U B L I C A T I U N I .

Avisu.

Apropiendu-se ultimulu patrariu (Oct.—Dec.) d'in actualulu anu, invitamu pre onor. publicu romanu la abonare nóua, pre lunga conditiiile indatinatè d'in fruntariulu diurnalulu. Còle de prenumeratiuni nu vomu tramite, fiindu aseinnatele postali mai potrivite și mai eftine. Cu devotu:

Redacti'a lui „*Gur'a-Satului*.“

Socóta publica.

La list'a redactiei nóstre, pentru salvarea gimnasiunulu rom. d'in Bradu, au contribuitu urmatorii:

1) <i>Mircea B. Stanescu</i> , advocatu in Aradu	2 fi. — cr.
2) <i>Iosifu Botto</i> ,	— „ 50 „
3) <i>Corneliu Ratiu</i> , notariu in Díeci	— „ 50 „
sum'a 3 fi. — cr.	

Bibliografia si literatura.

Amu priimitu mai multi nri d'in „*Observatorulu*“, unu nou diurnalu ce apare de douè ori pe septemana in *Bacau* (Romania libera). Form'a lui este curiosu mica. ce-va mai multu càtu palm'a omului. — cu tóte aceste cuprinsulu e multu variu, a nume: deposite telegrafice, sciri d'in tíera, sciri d'in judeciu, sciri locali, felurimi, comunicate, noutati, parte umoristica chiaru, și anuciuri. Ce mai voiti? — Abonamentulu se face la redactia, ér pretiulu este pe unu anu 8. lei nooi, pe síese luni 4 lei nooi 50 bani, pe trei luni 3. lei nooi. Ilu recomandamu celor'a, cari pre lunga o speciale amusare mai dorescu a ceti scirile d'in lume și d'in Romania libera, in editiune stereotipa numai.

Red. lui „*G. S.*“